

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ИҚТИСОДИЙ ТАРАҚҚИЁТ ВА
КАМБАҒАЛЛИКНИ ҚИСҚАРТИРИШ ВАЗИРЛИҒИ

ПРОГНОЗЛАШТИРИШ ВА МАКРОИҚТИСОДИЙ
ТАДҚИҚОТЛАР ИНСТИТУТИ

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

Прогнозлаштириш ва
макроиқтисодий тадқиқотлар
институтининг директори ўринбосари
Ахмедов Т.М.

2022 йил

“ТАСДИҚЛАЙМАН”

Ўзбекистон Республикаси
Вазирлар Маҳкамаси
хузуридаги ОАК раиси,
А.Т. Юсунов

(Handwritten signature)

2022 йил

08.00.12 - “Минтакавий иқтисодиёт”
ихтисослиги бўйича малакавий имтиҳон

ДАСТУРИ

ТОШКЕНТ – 2022

Ўзбекистон Республикаси Олий Аттестация Комиссияси Раёсатининг 2022
йил “_____” _____ сонли қарори билан тасдиқланган

08.00.12-Минтақавий иқтисодиёт ихтисослиги бўйича илмий даражаларга талабгорлар учун малакавий имтихон дастури 2022 йил 19 январдаги Илмий кенгаш йиғилишида муҳокама қилинди (Баённома №1).

Тузувчилар: и.ф.д., проф. Ахмедов Т.М.
Фалсафа доктори (PhD) Кузиев К.Ф.

Кириш

Мамлакатимизда барқарор иқтисодий ўсишни таъминлашда мавжуд табиий-иқтисодий салоҳиятдан самарали фойдаланиш асосида миллий иқтисодиётнинг ҳудудий таркибини такомиллаштириш, минтақалар ривожланиш даражасидаги номуносибликларни бартараф этиш долзарб вазифа ҳисобланади. Иқтисодий ислохотларни амалга оширишда минтақалар ўртасида ривожланиш даражаси, табиий-иқтисодий салоҳият, ишлаб чиқариш ва бозор инфратузилмасининг шаклланиши, ташқи иқтисодий фаолиятни ривожлантириш борасида жиддий фарқ борлигини ҳисобга олиш муҳим аҳамиятга эга. Ушбу ҳолат иқтисодиётда таркибий ўзгаришларни амалга оширишга табақалашган ҳолда ёндашишни тақозо этиб, ҳар бир минтақа хусусиятларини ҳисобга олган ҳолда, мамлакатимиз ҳудудий ривожланиш стратегиясини ишлаб чиқишни талаб қилади.

Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегиясини 33-34 мақсадлари айнан мана шу йўналишда ҳал этилиши зарур бўлган масалаларга бағишланган.

Таъкидлаш жоизки, қайд этилган вазифаларнинг ижроси бу соҳада илмий жиҳатдан асосланган таклиф ва тавсияларга, кенг қамровли илмий-тадқиқот ишларининг натижаларига асосланмоғи лозим. Бу эса ўз навбатида илмий салоҳиятга эга, юқори малакали мутахассисларни тайёрлаш билан муштарак ҳолда олиб борилмоғи зарур.

Ушбу дастур 08.00.12 - “Минтақавий иқтисодиёт” ихтисослиги бўйича иқтисодиёт фанлари бўйича фалсафа доктори (PhD) илмий даражасига талабгор катта илмий ходим-изланувчилар ва мустақил изланувчилар институти учун мўлжалланган.

Дастурда минтақавий иқтисодиёт фанининг илмий-назарий асослари, ишлаб чиқаришни жойлаштириш ва ривожлантириш қонуниятлари, минтақавий иқтисодий ўсишни асослаш, минтақа иқтисодиётининг ривожланишини ифодаловчи индикаторлар тизимини шакллантириш, Ўзбекистон минтақаларининг ташқи иқтисодий алоқалари ва уларнинг экспорт салоҳиятини ошириш чора-тадбирлари, минтақавий ривожланишни давлат томонидан тартибга солиш механизмлари, Ўзбекистон минтақаларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш имкониятлари ва ҳудудлар салоҳияти, ихтисослашуви ва рақобат устунликларини баҳолаш асосида ўсиш драйверларини аниқлаш каби йўналишлар ўрин олган.

Дастур 08.00.12 - “Минтақавий иқтисодиёт” ихтисослиги паспортига тегишли бўлган масалаларни ўз ичига қамраб олади.

«Минтақавий иқтисодиёт» фанининг предмети ва тадқиқот услублари

Минтақавий иқтисодиёт фани макроиқтисодиёт ва микроиқтисодиёт фанлари билан биргаликда иқтисодий билимнинг муҳим таркибий қисми сифатида. Минтақавий иқтисодиётнинг минтақашунослик ва иқтисодий фанлар тизимида тутган ўрни.

«Минтақавий иқтисодиёт» фанининг объекти ва предмети. «Ҳудуд», «минтақа» тушунчаларининг мазмун-моҳияти. Олимларнинг минтақа тушунчасига муносабати. Минтақа функционал тизим ва илмий тадқиқот предмети сифатида. Фаннинг тадқиқот усуллари.

«Минтақавий иқтисодиёт» фанининг илмий-назарий асослари

Бозор иқтисодиёти шароитида давлат минтақавий сиёсатининг мазмуни, тамойиллари ва хусусиятлари. «Минтақавий иқтисодиёт» фанининг назарий жиҳатдан ривожланиши ва шаклланиш босқичлари. Хорижий илмий мактаблар ва уларнинг назариялари. Худудий ихтисослашув ва минтақалараро савдо назариялари: мутлақ ва нисбий афзалликлар назарияси (А.Смит, Д.Рикардо), Хекшер-Олин назарияси (А.Смит, Д.Рикардо, Э.Хекшер, Б.Олин). Ишлаб чиқаришни жойлаштириш назариялари: қишлоқ хўжалиги ва саноат штандорт назариялари (Й.Тюнен, А.Вебер, В.Лаунхардт, Х.Хотеллинг, Т.Паландер ва бошқалар). Марказий жойлар назарияси (В.Кристаллер). Ўсиш кутблари назарияси (Ф. Перру, Ж.Будвиль, Х.Ласуэн). Иқтисодий районлаштириш ва худудий комплекслар ташкил қилиш назарияси (Н.Н. Колосовский) ва бошқалар. Минтақавий иқтисодиёт назарияси ривожланишининг янги йўналишлари. Янги иқтисодий география (П.Кругман). Худудий ривожланишнинг янги парадигма ва концепциялари.

Ишлаб чиқаришни жойлаштириш ва ривожлантириш қонуниятлари, тамойиллари ва омиллари.

Ишлаб чиқариш кучлари ва уларнинг таркибий унсурлари. Ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш тушунчаси. Ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришнинг қонуниятлари ва шакллари. Ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш, жамлаш, кооперациялаштириш ва комбинатлаштириш. Уларга хос ижобий ва салбий жиҳатлар. Ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш ва ривожлантиришнинг асосий тамойиллари. Ишлаб чиқариш кучларини стихияли ва мақсадли жойлаштириш.

Ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш ва ривожлантиришнинг табиий-тарихий, худудий ва ижтимоий-иқтисодий омиллари, уларнинг ўрни ва аҳамияти. Худудларда аҳолини жойлаштириш ва худудларни режалаштириш. Минтақаларда янги иш ўринларини ташкил қилиш ва бандлик муаммосини ҳал этиш – минтақалар иқтисодий ўсиши ва барқарорлигини таъминловчи омил сифатида.

Минтақавий иқтисодиётни моделлаштириш.

Минтақавий иқтисодиётни моделлаштиришнинг умумий масалалари. Минтақа моделини ишлаб чиқиш: тармоқлараро ишлаб чиқариш алоқалари, оптимизацион моделлар, худудий эконометрик моделлар, минтақа иқтисодиётини фаолият кўрсатишининг йириклаштирилган моделлари ва бошқалар. Минтақа иқтисодиётини моделлаштиришни такомиллаштириш. Жойлаштириш моделлари: юкларни ташиш, ишлаб чиқаришни жойлаштириш, аҳоли миграцияси, гравитацион моделлар. Миллий иқтисодиётнинг минтақалараро моделлари: минтақалар ўртасидаги тармоқлараро баланслар, минтақалараро оптимизацион моделлар, минтақалар иқтисодий алоқалари ва бошқалар.

Мамлакатлар ва минтақаларнинг иқтисодий ривожланиши ва худудий интеграцион бирлашмаларнинг шаклланиши.

Мамлакатлар ва минтақалар иқтисодий ривожланишида сўнгги йилларда юз берган ўзгаришлар: иқтисодий ривожланиш даражасида мавжуд тафовутларнинг кучайиши, «юқори даражада ривожланган» ва «иқтисодий қоқоқ» минтақаларнинг вужудга келиши. Халқаро иқтисодий интеграция ва халқаро иқтисодий бирлашмаларнинг вужудга келиши. Турли мамлакатларнинг маъмурий-худудий бирликлари ўртасидаги горизонтал алоқалар. Чегарабўйи худудларнинг ўзаро савдо-иқтисодий муносабатлари.

Миллий ва минтақавий иқтисодиётнинг ўзаро алоқадорлиги.

Миллий иқтисодиётнинг ҳолати, ривожланиши, таркиби ва жойлашишига хос умумий хусусиятлар. Миллий иқтисодиёт ўзаро узвий алоқадор минтақалар тизими сифатида. Минтақа – ягона иқтисодий ҳудуд ҳамда мамлакат иқтисодиётининг бир қисми сифатида. Миллий иқтисодиётнинг ҳудудий таркиби. Мамлакат иқтисодиётининг ҳудудий таркибини шакллантириш тамойиллари ва омиллари. Макроиқтисодий ривожланиш кўрсаткичлари ва институционал шарт-шароитлар ўзгаришининг ҳудудий ижтимоий-иқтисодий тизимлар шаклланишига таъсири.

Минтақа иқтисодиёти ривожланишини ифодаловчи индикаторлар.

Ялпи ҳудудий маҳсулот (ЯҲМ) тушунчаси ва таркиби. Ялпи ички маҳсулотга ўхшашлик томонлари ва фарқи. Ялпи ҳудудий маҳсулот ҳажмини ҳисоблаш усуллари. Ялпи ички маҳсулотнинг тақсимланмайдиган қисми. ЯҲМни ҳисоблашни такомиллаштириш вазифалари. Ялпи ҳудудий маҳсулотни ҳисоблашнинг жаҳон тажрибаси. Иқтисодиётнинг тармоқ таркибида ифодаланувчи кўрсаткичлар. Ижтимоий кўрсаткичлар. Минтақанинг тармоқ ва ҳудудий таркиби.

Иқтисодиётни ҳудудий оқилона ташкил этиш ғоялари.

Миллий иқтисодиётни ҳудудий ташкил этиш. Ҳудудий-ташкилий иқтисодий тизимларнинг шаклланиши ва ривожланиши. Ҳудудий ривожланишнинг самарали шакллари методологияси ва амалиёти (эркин иқтисодий зоналар, кичик саноат зоналари, кластерлар ва бошқалар).

Ҳудудлар иқтисодиётини кластерлар асосида ривожлантириш. Ўзаро алоқадор минтақалар тизимининг шаклланиши. Мамлакат иқтисодиёти ҳудудий таркибини мақбуллаштиришнинг асосий йўналишлари. Минтақаларнинг муҳим тармоқларини модернизация қилиш, техник ва технологик қайта жиҳозлаш, транспорт коммуникацияларини янада ривожлантириш – ҳал қилувчи устувор вазифа. Республика минтақалари бўйича ягона электроэнергетика ҳамда газ таъминоти тизимларини ташкил қилишининг ижтимоий аҳамияти ва иқтисодий самараси.

Минтақалар иқтисодиёти, тармоқ ва ҳудудий таркиби ҳамда уни такомиллаштириш йўллари.

Минтақа иқтисодиётининг таркибий тузилиши ва мамлакат табиий-географик ва демографик салоҳиятида эгаллаган ўрни. Интеграцион ва мувозанатли ривожланиш методологияси, методикаси ва амалиёти, ҳудудларни оқилона ихтисослаштириш. Минтақа иқтисодиётининг таркибий ўзгаришлари. Минтақани табиий ва инсон ресурслари билан таъминланганлиги. Уларни хўжаликнинг тармоқлар ва ҳудудий таркибини шаклланишидаги роли. Минтақани мамлакат ялпи ички маҳсулоти, саноат маҳсулоти, қишлоқ хўжалиги маҳсулотидаги улуши. Ишлаб чиқариш тармоқларининг ривожланиш даражаси. Шаҳарлар ва шаҳарчалар. “Smart шаҳар” (“ақлли шаҳар”) концепциясини қўллаш. Қишлоқ жойларда мавжуд ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва уларни ҳал этиш йўллари. Аҳолининг турмуш даражаси ва унинг асосий кўрсаткичлари. “Қишлоқда уй-жой қуриш ва ижтимоий инфратузилмани ривожлантиришни жадаллаштириш дастури”да белгиланган вазифалар. “Обод маҳалла” ва “Обод қишлоқ” дарстурларининг амалга оширилиши. Минтақаларда транспорт ва инфратузилма коммуникацияларини ривожлантириш – аҳоли турмуш

даражасини ошириш омили. Транзит (давлатлараро) инфратузилмаларни ривожлантириш истиқболлари.

Иқтисодий салоҳият ва Ўзбекистоннинг ҳудудий ривожланиши

Ҳудудлар иқтисодий ривожланишининг объектив шарт-шароитлари (географик ўрни, табиий-ресурс, демографик ва ишлаб чиқариш салоҳияти), ишлаб чиқариш таркиби, ижтимоий соҳа. Минтақавий стратегик режалаштиришнинг услубий ва амалий жиҳатлари, ташқи ва ички чеклаш омиллари асосида ҳудудларни барқарор ривожлантириш вариантларини ишлаб чиқиш.

Минтақалар иқтисодий тараққиёти йўналишларини жаҳон молиявий-иқтисодий инкирози шароитида белгилаш. "Иқтисодий салоҳият" тушунчасининг мазмун-моҳияти ва ташкил этувчи элементлари. Миллий иқтисодиётни ривожлантиришда минерал, ер, сув, иқлимий ва биологик ресурсларнинг аҳамияти. Миллий иқтисодиётни ривожлантириш ва ишлаб чиқариш кучларини жойлаштиришда аҳоли ва меҳнат ресурсларининг роли. Аҳоли бандлигининг ижтимоий-иқтисодий ва ҳудудий муаммолари, уларни ҳал этиш йўллари. Минтақа иқтисодий салоҳиятини баҳолаш ва ундан самарали фойдаланиш йўллари. Ишлаб чиқариш, минерал хомашё, ер-сув ва меҳнат ресурсларини баҳолаш усуллари.

Ўзбекистон минтақаларининг ташқи иқтисодий алоқалари ва уларнинг экспорт салоҳиятини ошириш.

Ташқи иқтисодий алоқалар – минтақалар тараққиётининг муҳим омили сифатида. Давлат мустақиллиги ва минтақалар ташқи иқтисодий алоқаларининг ривожланиши. Ўзбекистон Республикасининг ташқи савдо айланмаси, унинг таркиби, шаклланиши ва тақсимланишига хос минтақавий хусусиятлар.

Ҳудудлар экспорт салоҳиятини оширишнинг асосий йўналишлари. Ҳудудларга тўғридан-тўғри хорижий инвестициялар жалб қилиш. Хорижий инвестициялар иштирокида корхоналар ташкил қилиш. Ҳудудларда маҳаллий минерал ва қишлоқ хўжалиги хомашёларидан тайёр маҳсулотлар ишлаб чиқишни йўлга қўйиш. Табиий ва меҳнат ресурсларига бой ҳудудларда эркин иқтисодий зоналар ташкил қилишнинг минтақалар иқтисодий ривожланишига таъсири. Ўзбекистонда эркин иқтисодий зоналар фаолиятининг асосий йўналишлари. Агрологистик марказларни ташкил қилиш.

Урбанизация – минтақавий ривожланиш омили сифатида

Урбанизация тушунчаси ва унинг моҳияти. Ўзбекистонда урбанизациянинг тадрижий ривожланиши. Урбанизация жараёнларининг илмий, услубий ва амалий жиҳатлари. Шаҳарлар типологияси. Шаҳарлар ижтимоий-иқтисодий ривожланиш стратегиялари, концепциялари ва прогнозларини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш. Шаҳарлар мобиллиги.

Янгича шароитда Ўзбекистонда урбанизация сиёсати. Мамлакат минтақаларининг урбанизациялашганлик даражаси. Ўзбекистонда урбанизация жараёнларини тубдан такомиллаштириш.

Минтақаларда атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва улардан оқилона фойдаланиш.

Барқарор ривожланиш мақсадлари ва вазифалари. Атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва яшил иқтисодиётни ривожлантиришнинг минтақавий жиҳатлари. Ўзбекистон Республикасининг “яшил” иқтисодиётга ўтиш стратегияси. Ер ва сув ресурсларидан оқилона фойдаланиш. Ҳудудларда ўрмонларни химоялаш йўллари. Чўл

зоналарини ўзлаштириш, қурғоқчиликка қарши кураш. Ўзбекистон ва унинг ҳудудларида биологик хилма-хилликни сақлаб қолиш масалалари. Тоғ ҳудудларинидан фойдаланиш ва ривожлантириш йўллари. Ҳудудларда атмосфера ҳавосининг ифлосланишини олдини олиш. Сув ресурсларининг ҳолати ва улардан фойдаланиш ҳамда ҳимоя қилиш. Оролбўйи экологик муаммоси.

Ҳудудий бошқарув тизими. Минтақавий ривожланишни давлат томонидан тартибга солиш.

Давлат ҳокимиятининг турли поғоналари ўртасидаги ваколатларни тақсимлаш вазифалари ва тамойиллари. Ижтимоий-иқтисодий ривожланишнинг ҳудудлараро табақаланишини шакллантиришнинг илмий-услубий асослари, уларнинг ечимлари.

Минтақа иқтисодиётини миллий ва маҳаллий даражада бошқариш. Тармоқ ва ҳудудий бошқарувнинг ўзаро алоқадорлиги. Маҳаллий бошқарув тизимининг норматив-қонуний асослари. Ҳудудий бошқарув тамойиллари ва ташкилий тузилиши. Ҳудудий бошқарув механизми ва ташкилий тузилишини такомиллаштириш. Ҳудудларни ривожлантиришда маҳаллий давлат бошқарув органлари ролини ошириш. Республика ва маҳаллий бошқарув органлари ўртасидаги ўзаро ҳамкорлик алоқаларининг самарадорлигини ошириш.

Ҳудудлар ижтимоий-иқтисодий ривожланишини бошқариш ва тартибга солишда давлатнинг роли. Минтақавий иқтисодий бошқарувни марказлаштирмаслик, маҳаллий ҳокимият органларининг функциялари ва масъулиятини оширишнинг илмий асослари. Минтақавий ривожланишни тартибга солиш бўйича хориж тажрибаси. Мамлакатимизда минтақалар ижтимоий-иқтисодий ривожланишини тартибга солишда қўлланилаётган асосий усул ва дастаклар. Ижтимоий-иқтисодий ривожланишдан орқада қолган ҳудудларни рағбатлантириш ва қўллаб-қувватлашнинг қонуний, ҳуқуқий, институционал ва иқтисодий механизмлари.

Иқтисодий дастаклар: режалаштириш ва прогнозлаштириш, солиқ-бюджет тизими, иқтисодий сиёсатнинг макро ва микродастаклари. Ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурлари. Мақсадли дастурлар. Инвестицион дастурлар. Манзилли дастурлар. Ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришни стратегик режалаштириш.

Ўзбекистон минтақаларини ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш йўллари.

Минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш стратегияси. Рақобатбардошликни ошириш назарияси ва амалиёти, ҳудудларнинг устунликлари. Минтақалар иқтисодий ривожланишини омиллари. Минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш драйверларини аниқлаш. Маъмурий ислоҳотлар ўтказиш. Минтақаларга инвестициялари жалб қилишнинг асосий тамойиллари ва йўллари. Минтақаларни ривожлантиришда инвестицияларни жалб қилиш. Минтақаларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантиришда инновацион шарт-шароитлар. Минтақа иқтисодиёти ва аҳоли эҳтиёжларини ҳисобга олган ҳолда инновацион технологияларни ишлаб чиқиш ва жорий этишнинг назарий ва услубий асослари.

Инновацион ривожланиш асосида тадбиркорликни ривожлантириш йўллари. Ҳудудларни инновацион стратегиясини аниқлаш. Ҳудудлар иқтисодиётини ривожлантиришнинг инновацион шарт-шароитлари. Тадбиркорликни ривожлантириш йўллари. Эркин иқтисодий зоналар фаолияти самарадорлигини ошириш. “Обод маҳалла” дастурини амалга ошириш чора-тадбирлари ва асосий параметрлари.

Минтақалар молияси ва уни тартибга солиш.

Минтақаларнинг молиявий маблағлари ва унинг бозор иқтисодиёти шароитидаги аҳамияти. Минтақа молияси – маҳаллий ҳокимлик бюджетларининг асосий молиявий манбаи. Худудий молиянинг моҳияти ва таркиби. Маҳаллий бюджет, унинг тушумлари ва харажатлари. Маҳаллий солиқлар ва уларнинг йўналишлари. Мол-мулк солиғи ва унинг маҳаллий бюджетдаги роли.

Бюджет жараёни. Бюджетлараро муносабатлар. Маҳаллий бюджетнинг республика бюджетидаги улуши. Минтақаларга ажратиладиган субвенциялар. Бюджет таъминоти. Худудий бюджетдан ташқари фондлар, худудий ўз-ўзини молия билан таъминлаш, худудларнинг молиявий ресурслари. Худудий молиялаштириш бўйича хориж тажрибаси.

Минтақаларнинг ижтимоий-иқтисодий ривожланиш имкониятлари

Айрим худудларнинг ижтимоий ривожланишининг илмий асослари ва хусусиятлари, аҳолининг турмуш даражаси ва сифатини яхшилаш. Минтақада иқтисодий ўсишнинг янги манбаларини жалб қилиш учун худуднинг салоҳиятидан (меҳнат, ер сув, минерал хомашё, инфратузилма, туризм ва бошқ.) самарали фойдаланишнинг назарий-методологик ва амалий асослари. Ўсиш нуқталарини аниқлаш.

Ўзбекистон худудларининг ижтимоий-иқтисодий ривожланиши худудларнинг иқтисодиётига инвестицияларни жалб қилиш хусусиятлари ва имкониятлари. Минтақаларда кичик тадбиркорликни ривожлантиришни кенгайтириш йўллари. Кичик тадбиркорликни кенг ривожлантириш йўллари кичик бизнеснинг мамлакат худудларини ривожланишидаги аҳамияти. Кичик корхоналар самарадорлигини баҳолаш.

Янги Ўзбекистоннинг 2022–2026 йилларга мўлжалланган тараққиёт стратегиясида худудларни мутаносиб ривожлантириш бўйича белгиланган миллий мақсадлар, вазифалар ва чора-тадбирлар

Ижтимоий-иқтисодий ривожланиш рейтинг кўрсаткичлари “қониқарсиз” бўлган шаҳар ва туманлар бўйича амалий чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш ва амалга ошириш. Мамлакатимизнинг барча вилоятлари бўйича туман ва шаҳарлар кесимида беш йиллик худудий дастурларни ишлаб чиқиш ва амалга ошириш. Худудларда аҳолининг яшаш шароитини яхшилаш учун урбанизация сиёсатини янада такомиллаштириш. Шаҳарларни рақамлаштириш, қурилиш ва лойиҳалаштириш ишлари сифатини ошириш, шаҳарларнинг “Ақлли шаҳар” концепциясига мувофиқ ривожлантириш. Реновация ва уй-жойлар дастурларини ишлаб чиқиш.

Худудларнинг муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилма тизимини ҳамда хизмат кўрсатиш ва сервис соҳаларини ривожлантириш. “Обод қишлоқ” ва “Обод маҳалла” дастурлари доирасида худудларнинг “ўсиш нуқталари”дан келиб чиқиб, муҳандислик-коммуникация ва ижтимоий инфратузилма объектларини қуришга алоҳида эътибор қаратиш. Мамлакат худудларида савдо ва йўл бўйи хизматларини ривожлантириш. Худудлар хизмат кўрсатиш соҳасида яширин иқтисодиёт улушини қисқартириш.

Тавсия этиладиган адабиётлар

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Ш.Мирзиёевнинг Олий Мажлисга Мурожаатномаси. 2020 йил 29 декабр. Тошкент.
2. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 28 апрелдаги ПҚ-4699-сонли қарори.
3. Ўзбекистон Республикаси Президентининг «Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси тўғрисида» ги Фармони. Халқ сўзи газетаси. // 08.02.2017 й. №28 (6722).
4. Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси. – Тошкент.: «Ўзбекистон» 2020 й.
5. Ўзбекистон Республикаси Солиқ кодекси. – Тошкент.: «Адолат», 2018 й.
6. Ўзбекистон Республикаси. Қонунлар ва Фармонлар.–Тошкент. 1994. Б.236.
7. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Рақамли иқтисодиёт ва электрон ҳукуматни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 28 апрелдаги ПҚ-4699-сон Қарори.
8. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 февралдаги “Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича ҳаракатлар стратегияси тўғрисида”ги №ПФ-4947 сонли Фармони. // Халқ сўзи газетаси. 2017 йил 8 февраль.
9. Мирзиёев Ш.М. Эркин ва фаровон демократик Ўзбекистон давлатини биргаликда барпо этамиз. Тошкент, Ўзбекистон, 2016. 56 б.
10. Мирзиёев Ш.М. Танқидий таҳлил, қатъий тартиб – интизом ва шахсий жавобгарлик – ҳар бир раҳбар фаолиятининг кундалик қоидаси бўлиши керак. Тошкент, Ўзбекистон, 2017. – 104 б.
11. Мирзиёев Ш.М. Қонун устуворлиги ва инсон манфаатларини таъминлаш – юрт тарақиёти ва халқ фаровонлигини гарови. Тошкент, Ўзбекистон, 2017. -48 б.
12. Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантириш бўйича Ҳаракатлар стратегияси” тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Тошкент, 2017 йил, 7 февраль.
13. “Ўзбекистон Республикасини 2017-2021 йилларда бешта устувор йўналиш бўйича ҳаракатлар стратегиясини амалга ошириш давлат дастури” тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Фармони. Тошкент. 2018 йил, 22 январ.
14. «Минтакаларни ижтимоий-иқтисодий ривожланишини барқарорлигини таъминлашга қаратилган биринчи навбатдаги чора-тадбирлар» тўғрисида. Ўзбекистон Республикаси Президентининг Қарори. Тошкент, 2017 йил, 8 август.
15. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 7 августдаги ПҚ-3175-сон “Эркин иқтисодий зоналар самарали фаолият кўрсатиши учун вазирликлар, идоралар ва жойлардаги давлат ҳокимияти органларини мувофиқлаштиришни кучайтириш ва уларнинг масъулиятини ошириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги Қарори.
16. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 29 мартдаги ПҚ-3630-сон “Обод қишлоқ дастурини амалга оширишнинг қўшимча чора-тадбирлари тўғрисида” ги Қарори.
17. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 27 июндаги ПҚ-3812-сон “«Обод маҳалла» дастурининг асосий параметрларини тасдиқлаш ва уларнинг ижросини таъминлаш масалалари тўғрисида” ги Қарори.

- 18.Ахмедов Т.М. Регулирование территориальной организации производительных сил и комплексного развития регионов Узбекистана. Т.: 1992.
- 19.Ахмедов Т.М., Хасанджанов К.А., Хакимов Н.Х.. Региональная экономика: Учебное пособие. – М.: изд. РЭА им. Г.В.Плеханова. 2006. –231 с.
- 20.Ахмедов Т.М., Абдуллаев Б.С., Зокиров С.С., Саттаров Р.А. Теоретико-методологические основы устойчивого социально-экономического развития сельских территорий. Монография. Тафаккур нашриёти. Ташкент, 2020. 200 с
21. Зокиров С.С. Ўзбекистонда урбанизация жараёнларини ривожлантиришнинг институционал жиҳатлари // Стратегическое планирование – важный фактор стабильности устойчивого социально-экономического развития страны и регионов: материалы международного Форума экономистов. –Ташкент:
- 22.Зокиров С.С. Мустақиллик йилларида Ўзбекистонда шахарсозлик сийёсатининг асосий йўналишлари //“Ўзбекистонда урбанизация жараёнлари: ўтмиш, ҳозирги замон ва истикбол” мавзусидаги халқаро илмий-амалий анжуман, – Тошкент, 2007. 106-110 бетлар.
- 23.Ермошина Г.П., Поздняков В.Я. Региональная экономика. Учеб. пос. – М.: ИНФРА-М, 2012.-576.
- 24.Зокиров С. Ўзбекистонда урбанизация жараёнларини тартибга солиш тизимини такомиллаштириш. Монография. Тафаккур нашриёти, Тошкент,2020.-
- 25.Имомов В.А., Ахмедов Т.М., Олимжонов О.О. ва бошқ. Туман ва шахар салоҳиятини баҳолаш, ижтимоий–иқтисодий ривожланишини таҳлил қилиш ва режалаштириш усуллари. Услубий-амалий қўлланма. ИПМИ, Тошкент. «Тафаккур» нашриёти, 2019. 10,5 б.
- 26.Ишмухамедов А.Э., Раҳимова М.Р., Ишмухамедова Л.А. Минтақавий иқтисодиёт. Дарслик.- Т. ТДИУ, 2007. 368 б.
- 27.Кадыров А. и др. Региональная экономика. –Т.: «LESSON PRESS», 2018г., 239 с.
- 28.Калинникова И.О. Управление социально-экономическим потенциалом региона: Учеб. пособие.- СПб.: Питер, 2012.-240 с.
29. Назаров Ш.Х., Якубова Э.Т., Отабоев Ш.Х., Сафарова Н.Н., Акилов О., Юлдашев О.Б., Камалетдинов У.М. “Худудларни ривожлантириш стратегияси”, Ўқув-амалий қўлланма. – Т.: Молия, 2017 й
- 30.Научно-методические основы формирования стратегии социально-экономического развития регионов на долгосрочную перспективу. ИМПИ-ПРООН 2012.
- 31.Региональная экономика. Под ред. Ведяпина В.Н. М.: «ИНФРА», 2006г. 610 с.
- 32.Валиев Б.Б. Ўзбекистонда худудлар иқтисодиётини барқарор ривожлантиришда инвестиция салоҳиятини ошириш механизми. Докт. диссерт. 2021й. Тошкент.
- 33.Валиев Б.Б. Инвестиция стратегиясини ишлаб чиқиш худудларда инвестицион фаолликни ошириш асоси // “UzBridge” электрон журнали. 2-сон. октябрь. 2019 йил. 47-58 б. (08.00.00; №29).
- 34.Солиев А. ва бошқалар. Ўзбекистон худудлари ижтимоий-иқтисодий ривожланиши. Монография Т. “Мумтоз сўз” 2010й.